

Criminaliteitscijfers 2020

Geregistreerde misdrijven en incidenten in Nijmegen

Gemeente Nijmegen
Bureau Onderzoek en Statistiek & Afdeling Veiligheid
Januari 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	1
1 Vermogensdelicten	2
2020 versus 2019	2
2020 versus 2019, 2018, 2017 én het gemiddelde voor de jaren 2017-2020	2
Ontwikkelingen van maand tot maand voor de periode 2018-2020	3
2 Gewelddelicten	6
2020 versus 2019	6
2020 versus 2019, 2018, 2017 én het gemiddelde voor de jaren 2017-2020	6
Ontwikkelingen van maand tot maand voor de periode 2018-2020	7
3 Overlast en vernieling	10
2020 versus 2019	10
2020 versus 2019, 2018, 2017 én het gemiddelde voor de jaren 2017-2020	10
4 Cyber- en digitale criminaliteit	14
2020 versus 2019	14
2020 versus 2019, 2018, 2017 én het gemiddelde voor de jaren 2017-2020	14
Ontwikkelingen van maand tot maand voor de periode 2018-2020	15

Inleiding

Het jaar 2020 was uitzonderlijk vanwege het coronavirus en de maatregelen die zijn getroffen om dit virus in te dammen. Het was, mede hierdoor, ook een uitzonderlijk jaar wat betreft criminaliteit. Inwoners hebben in 2020 relatief veel tijd thuis doorgebracht: veel mensen werkten vanuit huis, er waren weinig evenementen en de scholen, horeca en niet-essentiële winkels waren een (groot) deel van het jaar gesloten.

Dit heeft hoogstwaarschijnlijk de dalende trend bij vermogensdelicten als woninginbraak en zakkenrollerij veroorzaakt. Er was immers minder gelegenheid met meer mensen thuis en minder mensen op straat. Ook de dalende trend bij een aantal gewelddelicten, waaronder mishandeling en straatroof, lijkt met de coronamaatregelen samen te hangen. Logischerwijs is er ook minder geluidsoverlast vanuit horeca en evenementen. Het gebrek aan uitgaansleven heeft op deze categorieën een positieve uitwerking gehad. Daarentegen zien we in 2020 een negatieve ontwikkeling op het gebied van overlast, onder meer van jeugd, verwarde personen/zwervers en overige geluidshinder. Deze categorieën zijn in 2020 juist fors toegenomen in vergelijking met eerdere jaren.

Het is moeilijk te voorspellen in welke mate bepaalde trends zich zullen voortzetten wanneer de coronamaatregelen worden versoepeld. Het is in ieder geval van belang om in de toekomst voorzichtig om te gaan met vergelijking van de cijfers met die van 2020, omdat 2020 een uitzonderlijk jaar was.

1 Vermogensdelicten

Landelijk is de laatste jaren een trend waarneembaar waarbij het aantal “traditionele” vermogensdelicten daalt en digitale vormen van criminaliteit juist toenemen. Ook in gemeente Nijmegen neemt het aantal vermogensdelicten af tussen 2019 en 2020. Enkel de categorie diefstal af/uit/van overige voertuigen valt negatief op, met een stijging in aantal incidenten tussen 2018, 2019 en 2020. Daarnaast is het aantal fietsendiefstallen in 2020 lager dan in 2019, maar hoger dan in 2017 en 2018.

2020 versus 2019

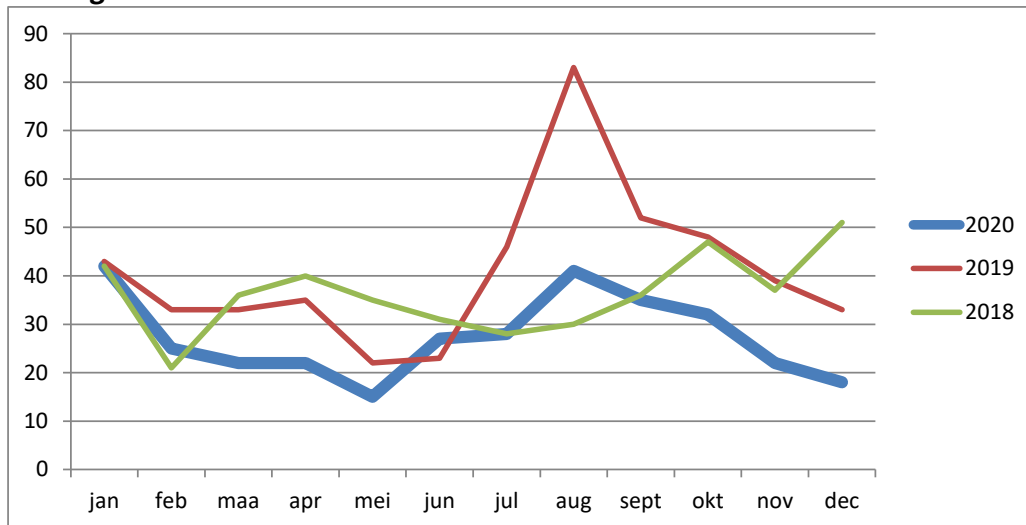
	periode januari t/m december 2020	periode januari t/m december 2019	absoluut verschil	relatief verschil (in %)
VERMOGENSDELICTEN				
woninginbraak	329	490	-161	-33
diefstal uit schuur, garage e.d.	178	196	-18	-9
auto-inbraak	738	966	-228	-24
diefstal motorvoertuigen	157	209	-52	-25
fietsendiefstal (incl. brom-/snorfietsen)	2095	2222	-127	-6
diefstal af/uit/van overige voertuigen	282	271	11	4
zakkenrollerij (zonder geweld)	112	340	-228	-67
winkeldiefstal	609	640	-31	-5
bedrijfsinbraak	137	171	-34	-20
diefstal en inbraak overige instellingen	47	48	-1	-2

2020 versus 2019, 2018, 2017 én het gemiddelde voor de jaren 2017-2020

periode januari t/m december	2020	2019	2018	2017	<i>gemiddeld</i>
VERMOGENSDELICTEN					
woninginbraak	329	490	434	559	453
diefstal uit schuur, garage e.d.	178	196	177	221	193
auto-inbraak	738	966	1234	1102	1010
diefstal motorvoertuigen	157	209	197	203	192
fietsendiefstal (incl. brom-/snorfietsen)	2095	2222	1804	1786	1977
diefstal af/uit/van overige voertuigen	282	271	162	176	223
zakkenrollerij (zonder geweld)	112	340	293	425	293
winkeldiefstal	609	640	653	643	636
bedrijfsinbraak	137	171	186	234	182
diefstal en inbraak overige instellingen	47	48	50	69	54

Ontwikkelingen van maand tot maand voor de periode 2018-2020

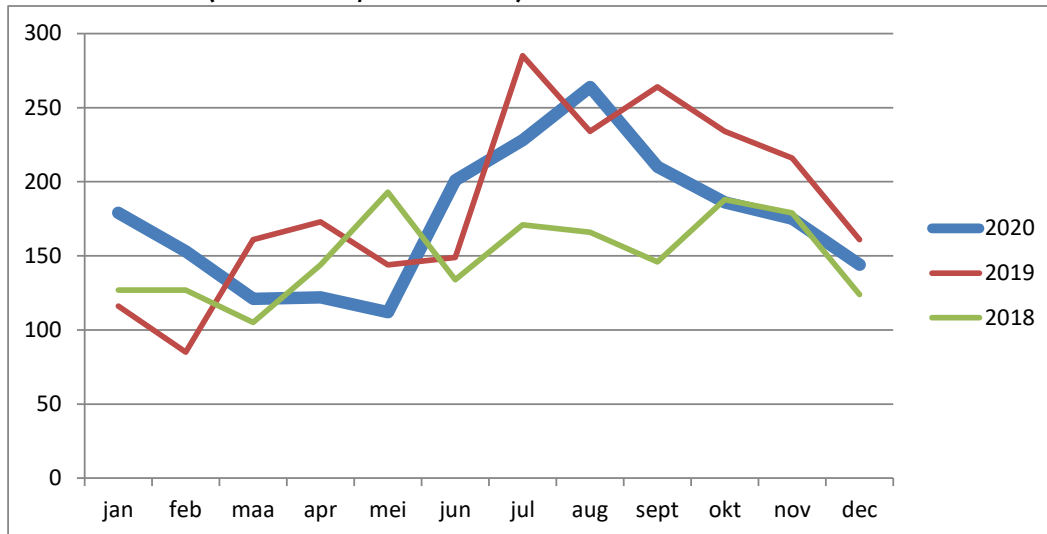
Woninginbraak

Het aantal geregistreerde woninginbraken is in 2020 fors lager dan in 2017, 2018 en 2019. Ten opzichte van 2019 is het aantal woninginbraken met 33% gedaald. De relatief lage aantallen in 2020 hebben hoogstwaarschijnlijk te maken met de coronamaatregelen die voor een groot deel van 2020 golden. Hierdoor hebben mensen meer tijd thuis doorgebracht dan eerdere jaren, waardoor er minder gelegenheid was tot inbreken. Gezien de coronamaatregelen die gelden in januari 2021, is de verwachting dat de piek die normaal plaatsvindt in januari zich niet zal voordoen in 2021. Er is in 2020 het meeste ingebroken in de stadsdelen Nijmegen-Oost (23%) en Dukenburg (16%).

In 2020 is onder meer ingezet op het voorkomen van woninginbraken onder studenten en gedurende de donkere dagen periode. Er is een social mediacampagne geweest, er zijn preventieflyers verspreid op hotspots en politie is de wijk ingegaan om inbraakgevoelige situaties waar te nemen en bewoners te informeren. Hierbij is gebruikgemaakt van het dashboard Woninginbraak. Woninginbraak is geprioriteerd in het stadsbrede Veiliger Wijkteam High Impact Crimes.

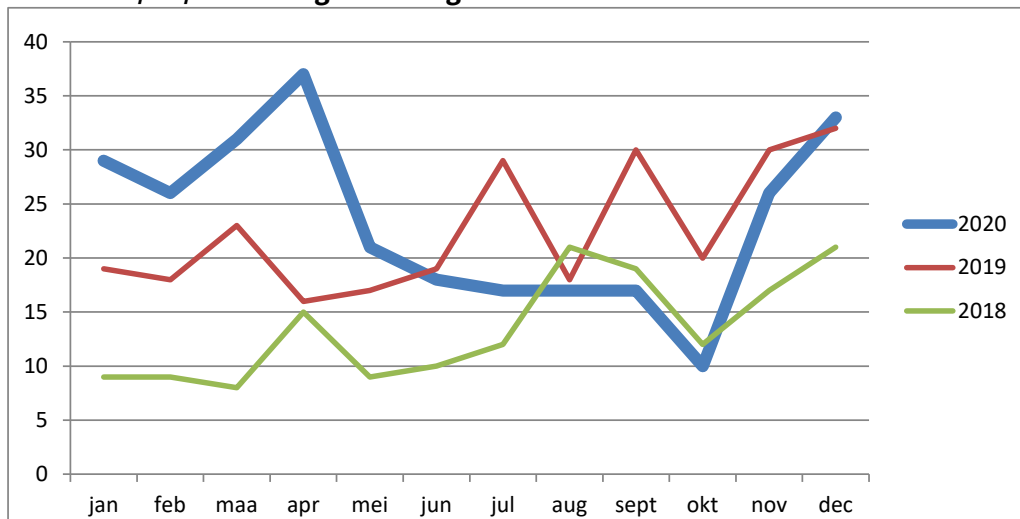
Fietsendiefstal (incl. brom-/snorfietsen)

Het aantal geregistreerde fietsendiefstallen ligt in 2020 lager dan in 2019, maar hoger dan in 2017 en 2018. Het aantal diefstallen is in 2020 het hoogst gedurende de zomermaanden. Tussen augustus en december 2020 is het aantal fietsendiefstallen juist gedaald.

In 2020 is er in Nijmegen-Midden en Dukenburg gerichte inzet geweest tegen fietsendiefstal vanuit de politie. Er is zowel preventief als repressief te werk gegaan, binnen de geldende coronamaatregelen. Er is onder meer gebruikgemaakt van lokfietsen en er is geflyerd op hotspots.

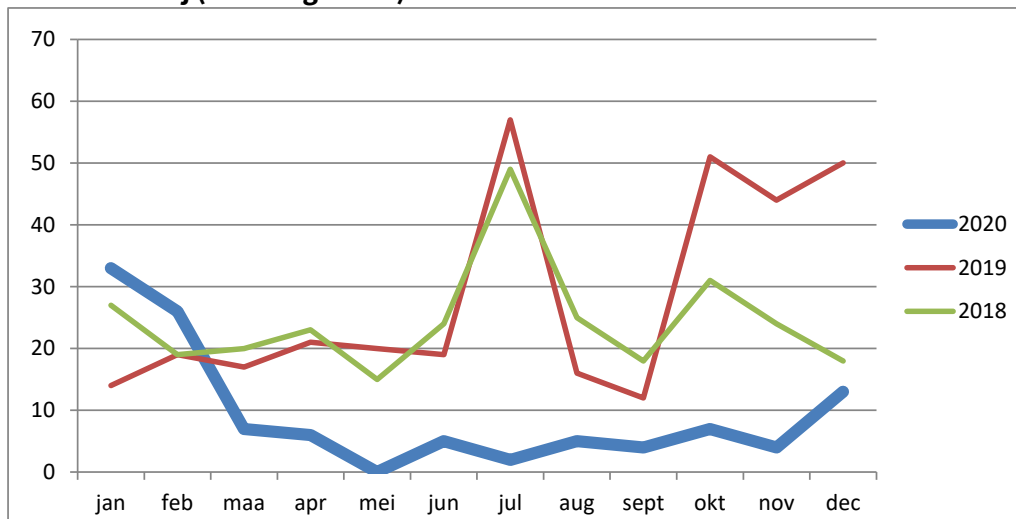
Diefstal af/uit/van overige voertuigen

De categorie diefstal af/uit/van overige voertuigen valt negatief op met een stijging in aantal incidenten tussen 2018, 2019 en 2020. Tussen 2019 en 2020 is er sprake van een lichte stijging van 4%. Dit wordt met name veroorzaakt door verhoogde aantallen in de eerste maanden van 2020. Ook is het aantal incidenten tussen oktober en december 2020 gestegen, net als in 2018 en 2019. Deze categorie kwam in 2020 het vaakste voor in stadsdelen Nieuw-West (19%) en Centrum (19%).

Tot op heden heeft deze categorie voor de gemeente geen prioriteit, omdat het om lage aantallen gaat en er weinig preventieve mogelijkheden zijn.

Zakkenrollerij (zonder geweld)

Het aantal zakkenrollerijen is in 2020 fors lager dan in eerdere jaren. Deze daling heeft ogenschijnlijk te maken met beperkte gelegenheid. De horeca, een populaire spot voor zakkenrollerij, is een groot deel van 2020 dicht geweest en ook evenementen zijn veelal afgelast. Dit komt overeen met de cijfers, waaruit blijkt dat het aantal incidenten vanaf maart 2020, toen de eerste lockdown werd afgekondigd, is gedaald. In december 2020 is het aantal zakkenrollerijen licht toegenomen. Dit heeft hoogstwaarschijnlijk te maken met het toegenomen aantal winkelaars vanwege inkopen voor sinterklaas en kerst. Wanneer de horeca en niet-essentiële winkels weer opengaan, wordt een toename in zakkenrollerij verwacht.

Er is een plan van aanpak opgesteld, met een aantal aanhoudingen als resultaat. Vanwege de lage aantallen ligt de uitvoering van het plan van aanpak zakkenrollerij momenteel stil. Dit plan kan bij oplopende aantallen snel weer worden geactiveerd. Wel wordt het plan van aanpak zakkenrollerij meegenomen in de aanpak overlastgevendende asielzoekers. Cijfers laten zien dat er in 2019 bij de zakkenrollerijen waaraan een verdachte gekoppeld was sprake was van een oververtegenwoordiging van asielzoekers als verdachte. Aan de hand van actuele cijfers wordt onderzocht of en in hoeverre er op dit moment sprake is van een oververtegenwoordiging van asielzoekers bij dit type delict.

2 Geweldsdelicten

De meeste categorieën binnen de geweldsdelicten zijn gedaald dan wel stabiel gebleven tussen 2019 en 2020. Er zijn drie categorieën die een stijging laten zien: bedreiging, zedenmisdrijf en wapenbezit. Het aantal bedreigingen is, na een daling tussen 2017 en 2019, met 44% gestegen tussen 2019 en 2020. Het aantal zedenmisdrijven schommelt door de jaren heen, maar is in 2020 met 41% gestegen ten opzichte van 2019. Het aantal incidenten wapenbezit is in 2020 met 18% gestegen ten opzichte van 2019. Daarentegen is het aantal mishandelingen noemenswaardig gedaald ten opzichte van eerdere jaren, alsook het aantal woningovervallen en straatroven. Ook huiselijk geweld is gedaald ten opzichte van eerdere jaren.

2020 versus 2019

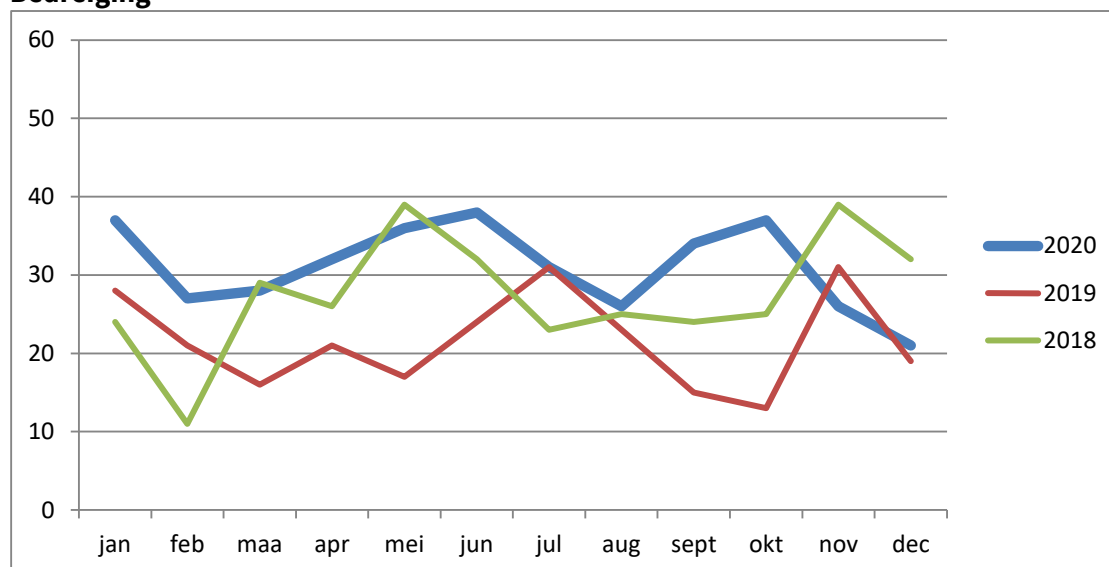
	periode januari t/m december 2020	periode januari t/m december 2019	absoluut verschil	relatief verschil (in %)
GEWELDSDELICTEN				
bedreiging	373	259	114	44
mishandeling	460	570	-110	-19
openlijk geweld tegen personen	51	52	-1	-2
moord, doodslag	23	29	-6	-21
zedenmisdrijf	106	75	31	41
overval woningen	1	5	-4	-80
overval bedrijven en transport	6	7	-1	-14
straatroof	17	70	-53	-76
wapenbezit	90	76	14	18
huiselijk geweld	527	575	-48	-8

2020 versus 2019, 2018, 2017 én het gemiddelde voor de jaren 2017-2020

periode januari t/m december	2020	2019	2018	2017	gemiddeld
GEWELDSDELICTEN					
bedreiging	373	259	329	345	327
mishandeling	460	570	619	589	560
openlijk geweld tegen personen	51	52	43	44	48
moord, doodslag	23	29	20	30	26
zedenmisdrijf	106	75	97	91	92
overval woningen	1	5	3	3	3
overval bedrijven en transport	6	7	10	9	8
straatroof	17	70	50	41	45
wapenbezit	90	76	70	43	70
huiselijk geweld	527	575	605	675	596

Ontwikkelingen van maand tot maand voor de periode 2018-2020

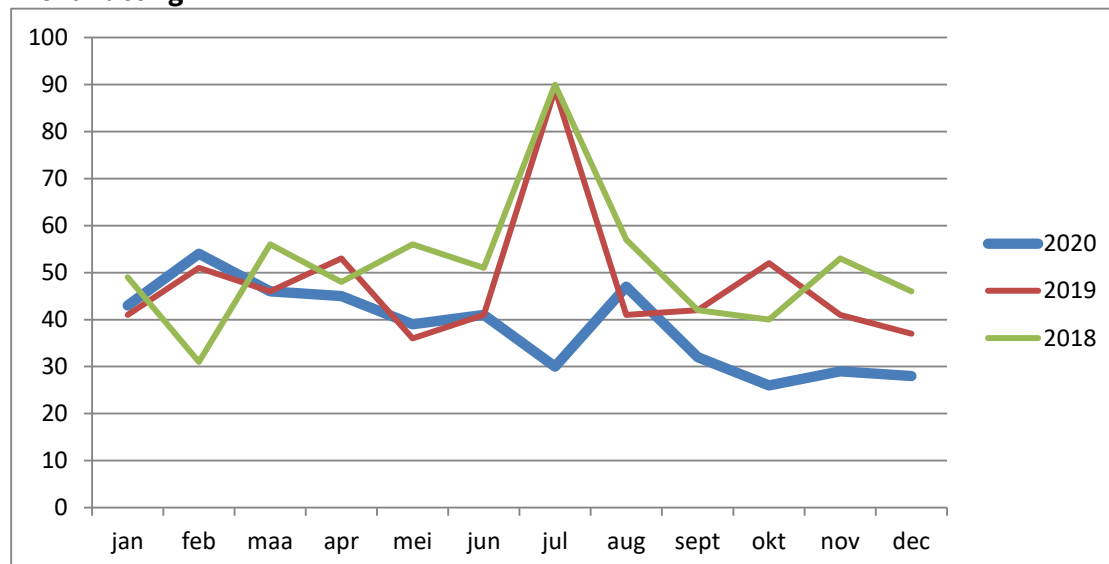
Bedreiging

Het aantal geregistreerde bedreigingen is in 2020 hoger dan in 2017, 2018 en 2019. In 2020 is het aantal bedreigingen 44% hoger dan in 2019. De incidenten vonden in 2020 verspreid over de stadsdelen plaats, met als koplopers Centrum (15%), Dukenburg (14%) en Lindenholt (13%). Incidenten vonden verspreid over de dagen en dagdelen plaats.

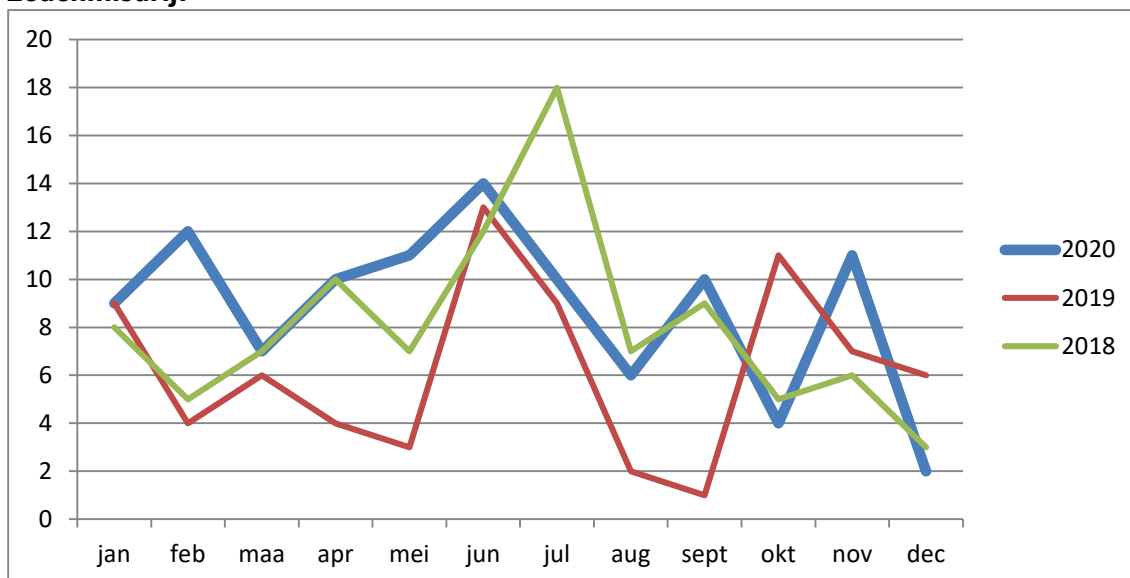
De stijging in het aantal bedreigingen duidt erop dat de tolerantie in 2020 is afgenomen en spanningen zijn opgelopen. Dit heeft hoogstwaarschijnlijk te maken met (frustraties over) de coronamaatregelen. Dit zie je óók terug bij categorieën als geluidsoverlast overig en burengerucht (zie Hoofdstuk 3).

Mishandeling

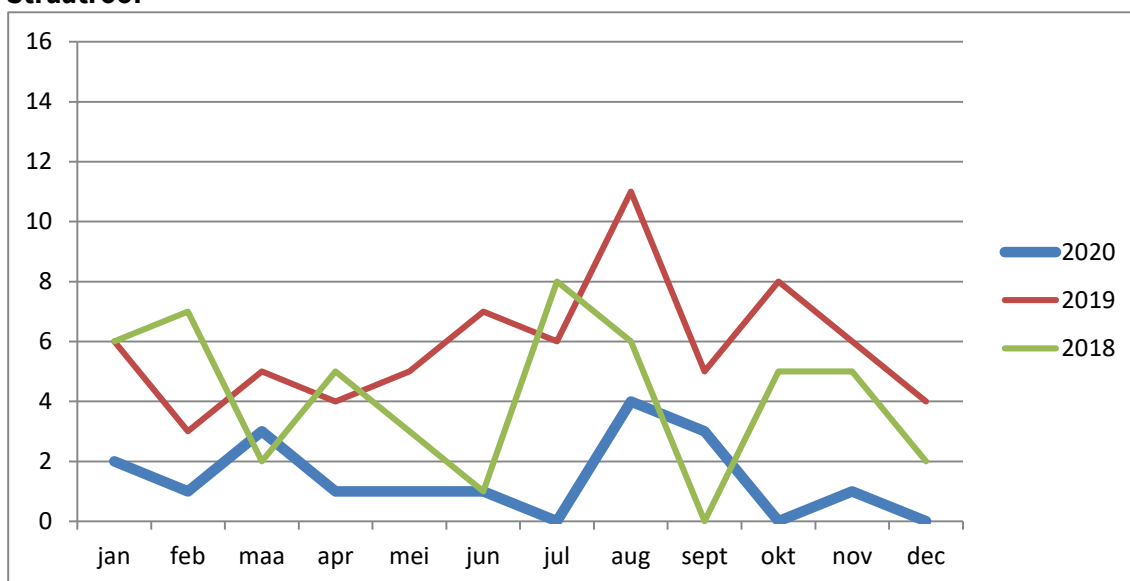
Het aantal geregistreerde mishandelingen is in 2020 betrekkelijk laag vergeleken met eerdere jaren. Dit heeft hoogstwaarschijnlijk te maken met het feit dat veel evenementen niet zijn doorgegaan en horecagelegenheden voor een groot deel van het jaar gesloten zijn geweest. Zo komt ook de gebruikelijke piek in aantal mishandelingen in juli in 2020 niet voor, doordat de Vierdaagsefeesten niet zijn doorgegaan. In 2020 is het Centrum koploper (22%), gevolgd door Dukenburg (14%).

Zedenmisdrijf

In 2020 is het aantal zedenmisdrijven 44% hoger dan in 2019. Het gaat hier met name om een toename in het aantal aanrandingen. Het aantal incidenten was in 2020 het hoogste in Centrum (25%), Oost (20%) en Midden (17%). Afgaande op duiding van de politie heeft de MeToo-beweging mogelijk bijgedragen tot het verlagen van de drempel voor slachtoffers om naar de politie te stappen. Echter, dit is niet met zekerheid te zeggen.

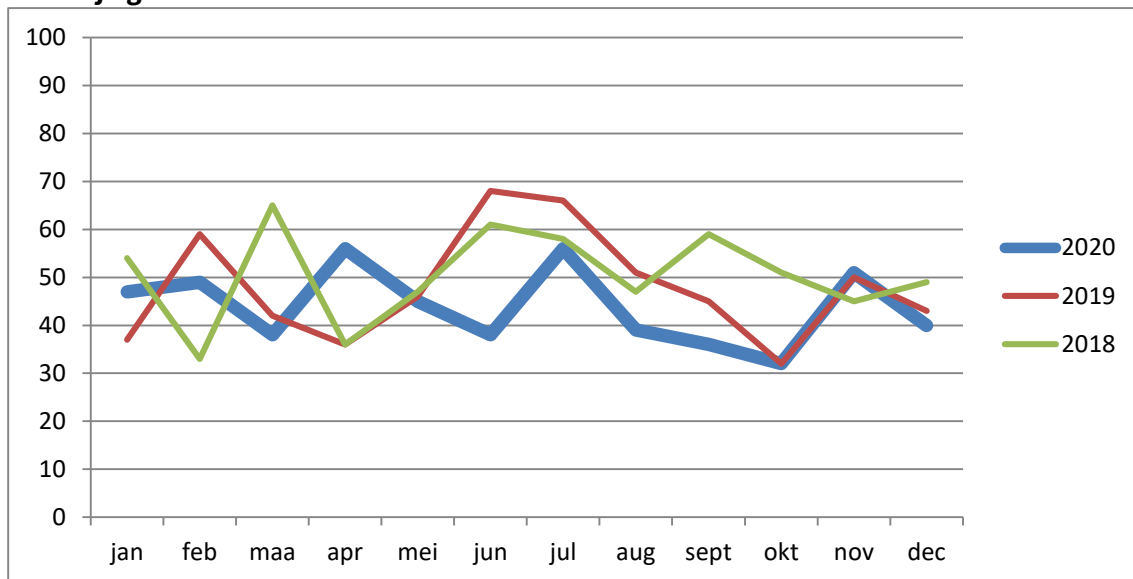
Straatroof

Het aantal straatroven is in 2020 laag vergeleken met eerdere jaren, met een maximum van vier straatroven per maand. Hoogstwaarschijnlijk heeft dit te maken met de sluiting van de horeca en uitgaansgelegenheden. Hierdoor zijn er minder potentiële slachtoffers op straat gedurende de avond en de nacht.

Niettemin zijn er in 2020 enkele acties uitgezet om het aantal straatroven te minimaliseren. Zo is er naar aanleiding van een evaluatie besloten om maaltijdbezorgers gedurende de Donkere Dagen Periode 2020/2021 uit te rusten met bodycams. Daarnaast heeft Bureau Halt in opdracht van de gemeente de les Jeugdcriminaliteit verzorgd op een aantal middelbare scholen.

Huiselijk geweld

Hoewel er landelijk een stijging werd verwacht in huiselijk geweld vanwege de coronamaatregelen, laten de cijfers een ander beeld zien. Tussen 2019 en 2020 is het aantal incidenten huiselijk geweld juist met 8% gedaald. Deze daling is al langer zichtbaar. Ook tussen 2017 en 2018 en tussen 2018 en 2019 is huiselijk geweld gedaald. Bijna 1 op 5 gevallen van huiselijk geweld vond in 2020 plaats in Dukenburg (18%). Hierna volgt Nijmegen-Zuid (17%).

3 Overlast en vernieling

Binnen het thema overlast en vernieling is in 2020 voor veel categorieën een forse stijging te zien ten opzichte van eerdere jaren. De stijging is absoluut gezien het sterkste voor geluidshinder overig, met 1866 incidenten in 2019 en 1649 incidenten in 2020. Hierna volgt jeugdoverlast, met 814 incidenten in 2019 en 1442 incidenten in 2020. Ook burengerucht, overlast zwervers en overlast door verward persoon kennen in 2020 een absolute stijging van meer dan 100 incidenten ten opzichte van 2019. Daarentegen is de overlast door geluidshinder vanuit horeca en evenementen logischerwijs laag in 2020, doordat deze branche beperkt heeft gedraaid vanwege de coronamaatregelen.

2020 versus 2019

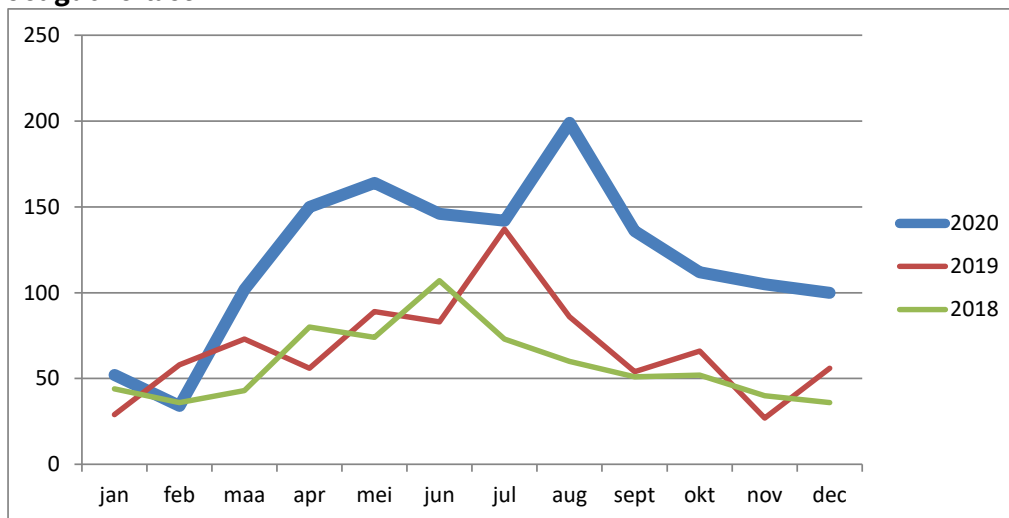
	periode januari t/m december 2020	periode januari t/m december 2019	absoluut verschil	relatief verschil (in %)
VERNIELING EN OVERLAST				
vernieling	825	843	-18	-2
vandalisme en baldadigheid	56	59	-3	-5
jeugdoverlast	1442	814	628	77
drugs-/drankoverlast	1083	988	95	10
drugsbezit	93	73	20	27
geluidshinder horeca	139	207	-68	-33
geluidshinder evenement	2	34	-32	-94
geluidshinder overig	2649	1866	783	42
burengerucht	608	474	134	28
overlast zwervers	834	484	350	72
overlast door verward persoon	1628	1224	404	33
overlast prostitutie	24	13	11	85

2020 versus 2019, 2018, 2017 én het gemiddelde voor de jaren 2017-2020

periode januari t/m december	2020	2019	2018	2017	gemiddeld
VERNIELING EN OVERLAST					
vernieling	825	843	827	979	869
vandalisme en baldadigheid	56	59	61	83	65
jeugdoverlast	1442	814	696	941	973
drugs-/drankoverlast	1083	988	971	797	960
drugsbezit	93	73	76	65	77
geluidshinder horeca	139	207	187	205	185
geluidshinder evenement	2	34	39	66	35
geluidshinder overig	2649	1866	1937	2119	2143
burengerucht	608	474	482	436	500
overlast zwervers	834	484	335	321	494
overlast door verward persoon	1628	1224	1202	1005	1265
overlast prostitutie	24	13	12	18	17

Ontwikkelingen van maand tot maand voor de periode 2018-2020

Jeugdoverlast

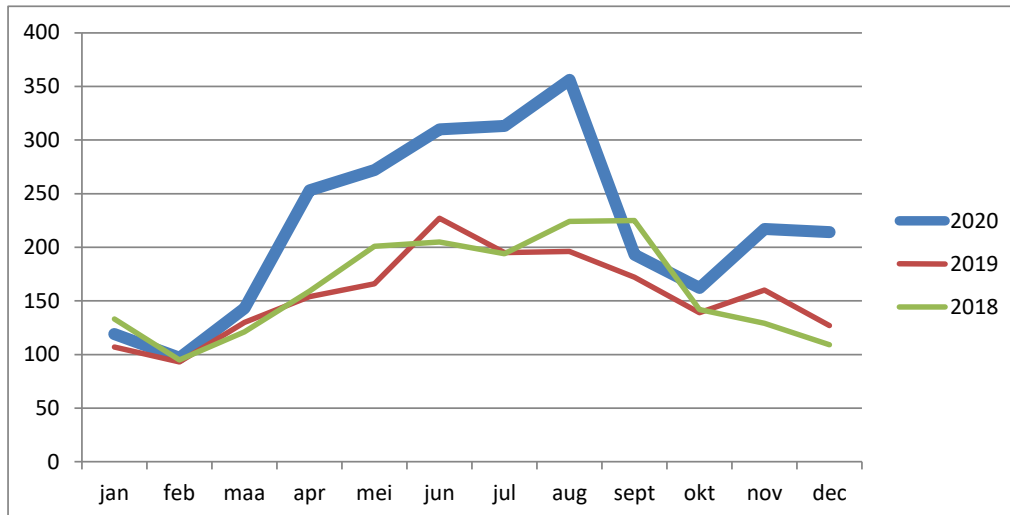
Het aantal incidenten jeugdoverlast is in 2020 fors hoger dan in 2017, 2018 en 2019. Dit komt overeen met landelijke cijfers. Deze hoge overlastcijfers zijn al vanaf maart 2020, toen de eerste lockdown begon, zichtbaar. De overlast piekt in augustus 2020, waarna de overlast geleidelijk afneemt tot en met december. Niettemin is de overlast in december nog fors in vergelijking met eerdere jaren.

Deze hoge aantallen zijn niet verrassend, gezien het feit dat er door corona veel faciliteiten gesloten zijn en zijn geweest.

Er zijn in 2020 meerdere maatregelen genomen om deze overlast tegen te gaan:

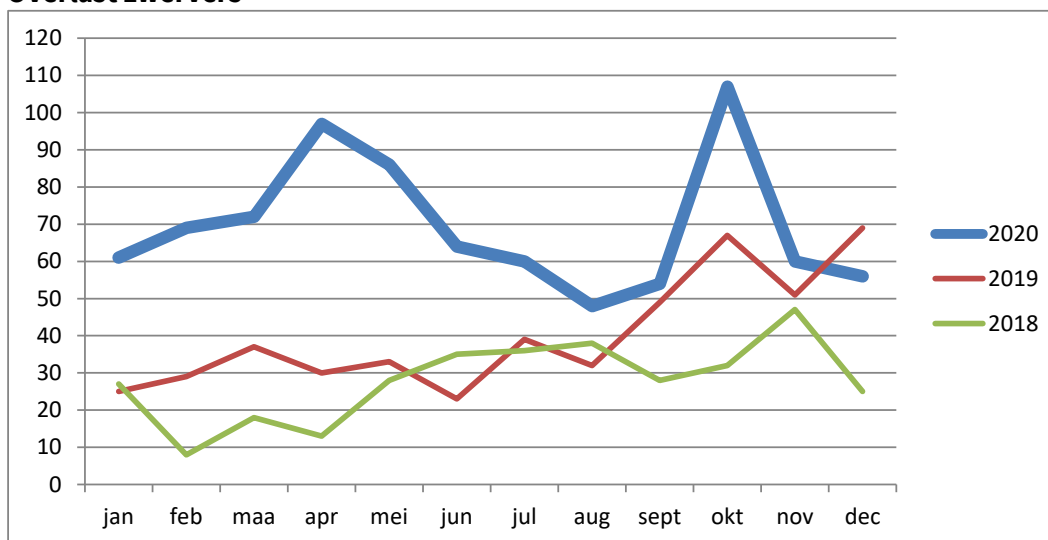
- Extra inzet ambulante werkers gedurende de zomer, de ramadan en de kerstvakantie;
- Zomeraanbod gericht op sport, spel en beweging, georganiseerd door (preventie)partners;
- Organiseren van online activiteiten voor (kwetsbare) jongeren;
- Tijdelijke intensivering samenwerking politie en gemeente bij overlast Lage Markt;
- Multidisciplinaire aanpak voor de recreatiegebieden rondom de Waal;
- Groepsgerichte en persoonsgerichte aanpak in de Meijhorst;
- Inzet Jeugdcoaches in Noord, met als doel om jongeren werk-/schoolfit te maken.

Geluidshinder overig

Geluidshinder overig is in 2020 fors hoger dan in eerdere jaren. In deze categorie gaat het onder meer om geluidshinder in de openbare ruimte en van lawaaiige burens, bijvoorbeeld door harde muziek of schreeuwende mensen. Vanaf maart 2020 neemt deze vorm van overlast toe, met een piek in augustus 2020 van meer dan 350 incidenten.

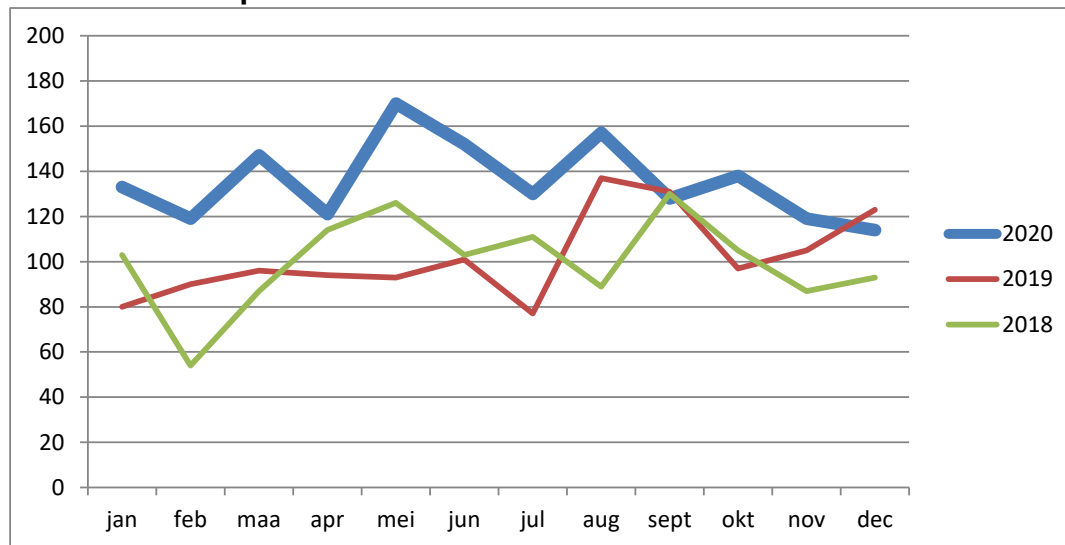
Overlast zwervers

Overlast door zwervers is in 2020 fors hoger dan in 2018 en 2019. Deze stijging is al langer gaande, dus het is moeilijk te zeggen welke invloed corona heeft gehad op deze overlastcategorie. Wel staat vast dat deze doelgroep meer opvalt in het straatbeeld met gemiddeld minder mensen op straat. De overlast was in 2020 het hoogste in Centrum (56%) en Oost (15%).

Er loopt in het kader van overlast door zwervers en verwarde/overspannen personen een stadsbrede aanpak. Er komt een aanpak Top15&15, waarin de meest zorgwekkende en overlastgevendende casussen zullen worden behandeld. Daarnaast zijn recentelijk een aantal nieuwe locaties geopend voor deze doelgroep. De opvang aan de Schependomlaan, ontstaan uit samenwerking van de gemeente, politie en IrisZorg, biedt 17 plaatsen. De opvang bij de Jan Massinkhal biedt 60 plaatsen en heeft tevens een regiofunctie. Deze opvang bestaat uit meerdere zelfstandige containers. Er is erg positief gereageerd op deze vorm van opvang, zowel vanuit buurtbewoners als vanuit dak- en thuislozen zelf, die het prettig vinden om een eigen plek te hebben.

Overlast verward persoon

De overlast door personen met verward gedrag is fors gestegen in 2020 in vergelijking met 2019, waar deze categorie tussen 2018 en 2019 vrij stabiel was. Hier zijn meerdere (mogelijke) verklaringen voor. Ook hier geldt dat deze doelgroep met gemiddeld minder mensen op straat meer opvalt in het straatbeeld. Maar ook thuis veroorzaakt verward gedrag eerder overlast, omdat buurgenoten over het algemeen meer tijd thuis doorbrengen dan voorheen. Hierdoor zijn zij zich logischerwijs meer bewust van wat er zich in hun omgeving afspeelt. Het is ook denkbaar dat de extremiteiten van het afgelopen jaar ervoor hebben gezorgd dat inwoners vaker verward gedrag zijn gaan vertonen. De overlast was in 2020 het hoogste in Centrum (27%), Oost (16%) en Midden (11%).

4 Cyber- en digitale criminaliteit

Zowel cybercriminaliteit als digitale criminaliteit zijn fors toegenomen tussen 2017 en 2020. Dit is een landelijke trend. Traditionele (vermogens-)criminaliteit lijkt hierbij deels plaats te maken voor een digitale variant. Corona heeft deze ontwikkeling vermoedelijk versterkt, doordat mensen meer tijd online doorbrengen voor zowel werk als plezier.

Bij *cybercriminaliteit* gaat het om feiten die worden gepleegd met ICT en gericht op ICT (bijvoorbeeld hacking en DDoS-aanvallen). Bij *digitale criminaliteit* gaat het om klassieke delicten die niet offline, maar online gepleegd worden (bijvoorbeeld internetoplichting, afpersing via e-mail en phishing). Voor digitale criminaliteit worden ter bevordering van de uniformiteit de categorieën uit het jaarplan van de politie aangehouden (=horizontale fraude).

2020 versus 2019

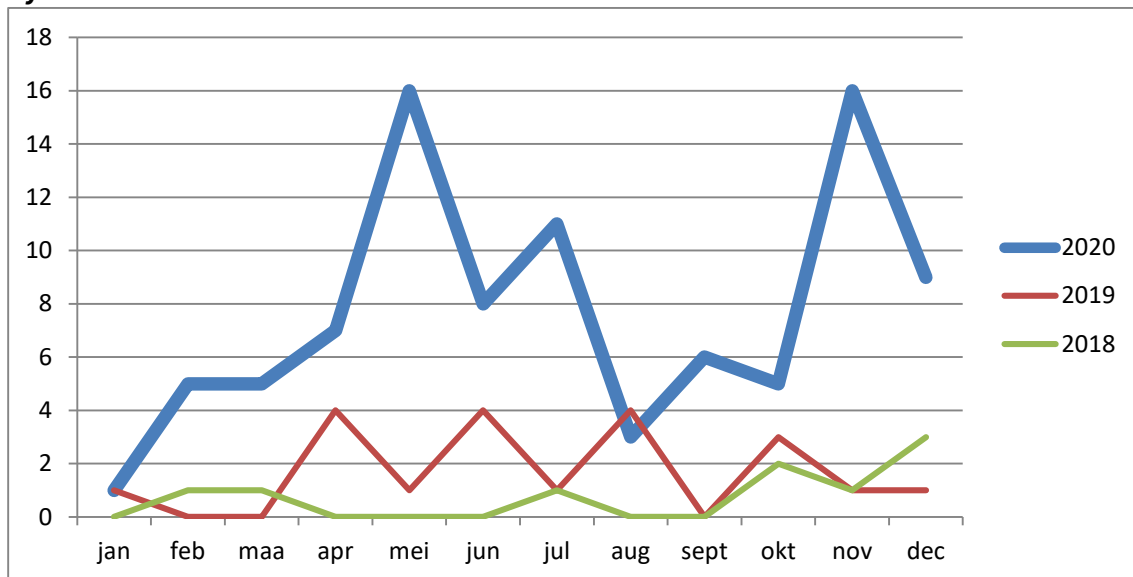
	periode januari t/m december 2020	periode januari t/m december 2019	absoluut verschil	relatief verschil (in %)
CYBERCRIME				
cybercriminaliteit	92	20	72	360
gedigitaliseerde criminaliteit	1377	996	381	38

2020 versus 2019, 2018, 2017 én het gemiddelde voor de jaren 2017-2020

periode januari t/m december	2020	2019	2018	2017	gemiddeld
CYBERCRIME					
cybercriminaliteit	92	20	9	7	32
gedigitaliseerde criminaliteit	1377	996	944	883	1050

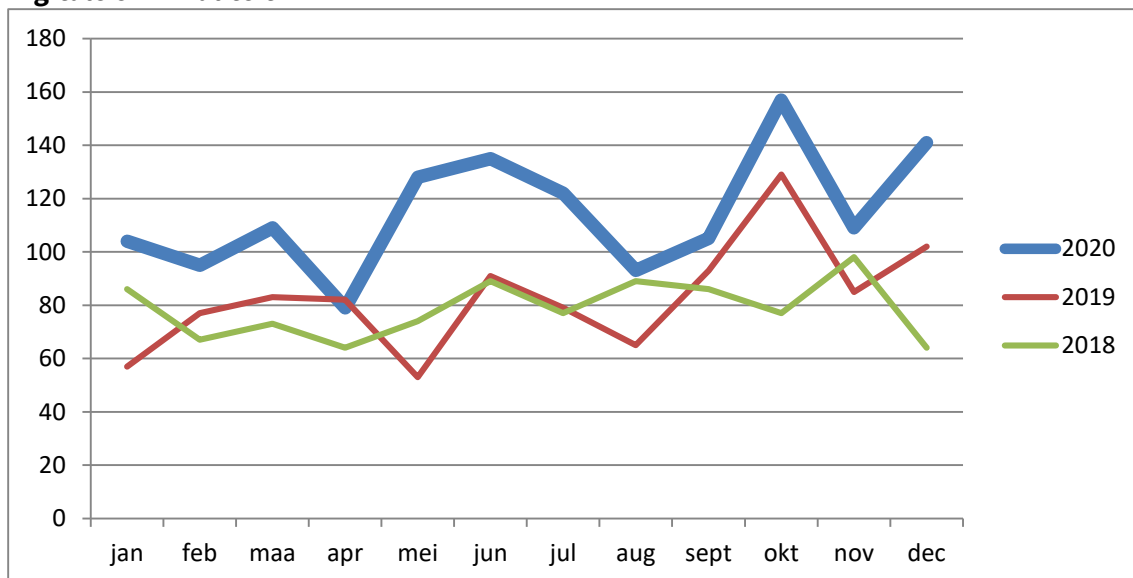
Ontwikkelingen van maand tot maand voor de periode 2018-2020

Cybercriminaliteit

Er is een forse stijging in cybercriminaliteit tussen 2020 en eerdere jaren. Vanaf februari 2020 neemt het aantal incidenten toe, met een piek in april 2020. Inwoners kunnen sinds februari 2020 online aangifte doen van een aantal vormen van cybercriminaliteit. Dit verlaagt vermoedelijk de drempel om te melden. Ook november 2020 kent een sterke piek in cybercriminaliteit, met in totaal 16 incidenten. Let wel: het gaat om relatief lage aantallen.

Digitale criminaliteit

Het aantal incidenten digitale criminaliteit is de laatste jaren gestegen. Tussen 2019 en 2020 is er sprake van een stijging van 38%. In 2020 was er een sterke piek in oktober, met 160 incidenten in totaal. Dit aantal is fors. Ook in 2019 zagen we eenzelfde piek in oktober.